

СТРУКТУРНО-СЕМАНТИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ НОМІНАЦІЙ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ НА ПОЗНАЧЕННЯ ОБЛАДНАННЯ ТАКТИЧНОЇ МЕДИЦИНИ

У цій роботі було розглянуто значення тактичної медицини в сучасному світі, зокрема в умовах бойових дій і ситуацій підвищеного ризику. Акцент зроблено на вивченні структурно-семантичних особливостей англійської мови, що використовують для позначення медичного обладнання. Описано процес номінації терміна як свідомого творчого акту, де терміни розробляють для чіткого визначення понять. Проаналізовано англійську медичну термінологію, зокрема словосполучення, способи словотвору та абревіатури.

Ключові слова: абревіація, медична термінологія, медичне обладнання, структурно-семантичні особливості, словотвір.

In this work is carried out the importance of tactical medicine in the modern world, in particular in combat and emergency situations. The emphasis is placed on the study of structural and the English language semantic features used to define medical equipment. The process of term nomination is described as a conscious creative act, where terms are developed to clearly determine concepts. The English medical terminology, in particular, collocations, ways of word formation and abbreviations are analysed.

Key words: abbreviation, medical terminology, medical equipment, structural and semantic features, word formation.

У сучасному світі тактична медицина займає важливе місце в забезпеченні ефективного надання медичної допомоги в умо-

вах бойових дій або інших ситуаціях підвищеного ризику. Важливим аспектом дослідження у цій галузі є вивчення мовних особливостей, зокрема структурно-семантичних особливостей номінацій англійської мови, які використовують для позначення обладнання тактичної медицини.

Номінація терміна, яку визначають як «процес називання спеціальних понять науки і техніки», є свідомим творчим процесом. Терміни цілеспрямовано розробляють з метою встановлення чітких рамок. Терміни виникають у професійному середовищі і використовуються лише в критичних ситуаціях. Для створення нового слова можуть використовувати різні мовні засоби, а вибір оптимального способу номінації є складним процесом, він визначається об'єктивними і суб'єктивними аспектами, зовнішніми і внутрішніми факторами [2, с. 160–161].

Сучасна англійська медична термінологія є однією з найскладніших для розуміння термінологічних систем. Вона складається з сотень слів і словосполучень. Для позначення однокомпонентних понять ми використовуємо словосполучення, що складаються з однокореневих слів із загальнолітературних мов. Приклади однокомпонентної термінології тактичної медицини: *Defibrillator*, *Splint*, *Tweezers*.

Словоскладання є способом словотвору, за якого відбувається поєднання двох або більше базових морфем, які утворюють новий термін: *Hydrogel* (*Hydro*+*gel*), *Hemostatic* (*Hemo*+*static*).

Найбільш поширеним структурним типом в англійській мові вважають бінарну модель **N + N**: (*Migraine Mask*, *Bandage Packs*, *Scoop Stretcher*, *Extremity Tourniquet*, *Reanimation Board*, *Pocket mask*, *Eye Compress*, *Cervical Collar*, *Intubation Bag*, *Resuscitation Aid*, *Head Immobilizer*, *Gauze Pads*, *Chest Seal*). Поширеність цієї моделі у сучасних терміносистемах англійської мови може бути пояснена тим, що ці структурно компактні одиниці, позначаючи певні спеціальні поняття термінології в їх співвіднесеності з концептуальним апаратом галузі, здатні передавати різнома-

нітні відношення логіко-семантичного характеру термінологічних одиниць на лексичному рівні [1, с. 29].

Ще одна високопродуктивна двокомпонентна модель термінології **Adj+N**: *Folding Stretcher, Rescue Blanket, Rescue Can, Rescue Litter, Camp Bed, Ice Spray, First Aid, Triangular Bandage, Dressing Sheet, Inflatable Stretcher, Rescue Scissors, Emergency Blanket, Emergency Hammer*. Означенням переважно є відносний прикметник, який конкретизує, уточнює родові значення терміна-іменника, надаючи всій терміносполуці видового термінологічного значення [1, с. 29].

Високопродуктивними трикомпонентними моделями термінології є **N + N + N**: *Eye Rinsing Station, Pocket face mask, Gastric Lavage Set, Eye Wash Ampoules, Head Immobiliser Set, Seat Belt Cutter* і **Adj + N + N**: *Folding Spinal Board, Disposable Stretcher Sheet, Urgent Care Center, Curved Glide Board, Emergency Burncare Dressing, Emergency Transport Blanket*.

Абревіатури, такі як IFAK – *Individual First Aid Kit*, CPR mask – *Cardiopulmonary resuscitation mask*, є важливими для економії часу і простору, особливо в умовах екстреної медичної допомоги. Їх часто використовують у військовій і медичній документації.

Беручи за основу дослідження багатьох своїх попередників, шляхами поповнення термінологічної системи науковці називають: семантичний спосіб, що реалізується за допомогою розвитку спеціальних значень у словах природної мови [3, с. 17]. У контексті тактичної медицини важливо розглядати однозначність термінів, а також їхні контекстуальні значення. Семантичний аналіз допомагає виявити, як терміни відображають сутність предметів, які вони позначають. Наприклад:

1. Ноші та засоби транспортування

Folding Stretcher (Складні ноші), *Scoop Stretcher* (Совкові носилки), *Rescue Litter* (Ковшові ноші), *Camp Bed* (Розкладне ліжко), *Inflatable Stretcher* (Надувні ноші), *Folding Spinal Board*

(Спінальний щит для швидкої евакуації), Disposable Stretcher, Sheet (Одноразове простирadlo для нош).

2. Засоби для іммобілізації та стабілізації

Extremity Tourniquet (Турнікет для кінцівок), Head Immobiliser Set (Універсальний іммобілайзер для стабілізації голови), Cervical Collar (Шийний комір), Head Immobilizer (Іммобілайзер голови), Splint (Шина), Vacuum Splint (Вакуумна шина).

3. Засоби для першої медичної допомоги

Bandage Packs (Бинти для перев'язування), Special Compression Bandage Packet (Спеціальний пакет компресійного бинта), Triangular Bandage (Трикутна косинка), Pressure Bandage (Бандаж для стиснення), Gauze Pads (Марлеві тампони), Gauze Sponge (Марлевий тампон), Antibiotic Ointment (Антибіотична мазь), Hemostatic (Кровоспинний засіб), Dressing Sheet (Перев'язувальний лист).

4. Засоби для реанімації та невідкладної допомоги

Reanimation Board (Реанімаційна панель), CPR Mask (Маска для СЛР), Pocket Face Mask (Реанімаційна маска), Pocket Mask (Кишенькова маска), Resuscitation Aid (Реанімаційна допомога), Defibrillator (Дефібрилятор).

5. Засоби для охолодження та нагрівання

Instant Cold Compress (Холодний компрес миттєвої дії), Ice Spray (Охолоджувальчий спрей), Hot/Cold Compress (Гарячий/холодний компрес), Infu-Warm-System (Система обігріву).

6. Засоби для промивання очей та шкіри

Emergency Eye Rinse Station with Wall Box (Станція екстреного промивання очей з настінним боксом), Eye Rinsing Station (Станція промивання очей), Eye Wash Ampoules (Ампули для промивання), Eye Compress (Компрес для очей).

7. Засоби для транспортування та екстреної допомоги

Rescue Blanket (Рятувальна ковдра), Emergency Transport Blanket (Ковдра для екстреного транспортування), Emergency Blanket (Ковдра для екстреної допомоги).

8. Інші медичні засоби

Migraine Mask (Маска від мігрені), Hydrogel (Гідрогель), Intubation Bag (Сумка для інтубації), First Aid Emergency Supply Panel (Аптечка першої медичної допомоги), First Aid (Перша медична допомога), Tweezers (Пінцет).

9. Засоби для безпеки та рятування

Rescue Cap (Рятувальна дошка для плавання), Rescue Scissors with Mount (Рятувальні ножиці з кріпленням), Rescue Scissors (Ножиці тактичні), Rescue BOA (Венозний джгут), Seat Belt Cutter (Різак для ременів безпеки), Emergency Hammer (Аварійний молоток).

Це дослідження підкреслює складний процес розвитку медичної термінології, її вплив на професійну діяльність і важливість однозначності та контекстуальних значень термінів у тактичній медицині.

Список використаних джерел

1. Ковтун О. Структурно-семантичні особливості аналітичних номінацій авіаційної термінології в аспекті перекладу. *Науковий вісник Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки. Серія: Філологічні науки. Мовознавство*. 2015. № 3. С. 27–33.
2. Панько Т., Кочан І., Мацюк Г. Українське термінознавство : підручник. Львів : Світ, 1994. С. 216.
3. Шуменко О. О. Англомовна медична термінологія: перекладацький аспект : робота ... кваліф. ступеня магістра : спец. 035 — філологія. Суми : Сумський державний університет, 2023. С. 90.
4. Praxisdienst Team. Emergency and First Aid Equipment. Praxisdienst. Praxisdienst. URL: <https://www.praxisdienst.com/en/Emergency/First+Aid+Equipment/> (date of access: 15.05.2024).